

PRAKSIS SIDEN SIDST

Danske Miljøadvokater 26. maj 2025

Foto: Thomas Mørkeberg

RETTEEN I ROSKILDES DOM AF 26. FEBRUAR 2025

Miljøstyrelsen meddelte den 12. juni 2023 påbud til Nymølle Stenindustrier A/S:

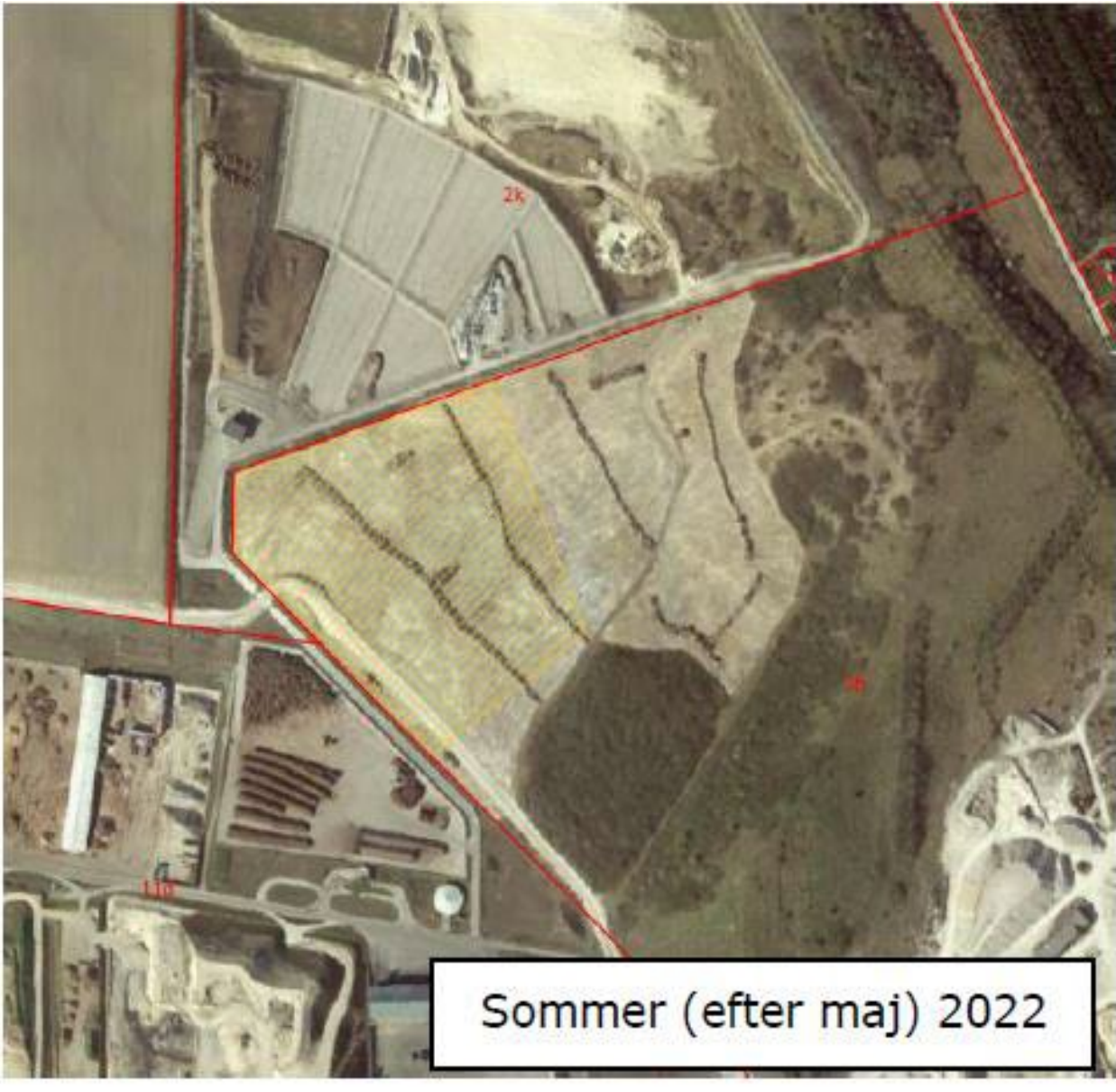
”Under henvisning til Miljøstyrelsens varslingsbreve af d. 7. marts 2023 og d. 3. maj 2023 giver Miljøstyrelsen hermed Nymølle Stenindustrier A/S påbud om at lovliggøre rydningen foretaget på matrikel nr. 2b Glatved By, Hoed i Norddjurs Kommune.

Påbuddet meddeles på følgende vilkår:

- Det opgravede materiale skal tilbagelægges på arealet således, at områdets oprindelige struktur i videst muligt omfang genetableres. Eventuelle fjernede sten og kvasbunker skal tilbagelægges. Herefter skal området ligge til naturlig tilgroning med græs, urter m.v.
- Materialet skal tilbagelægges i perioden mellem d. 15. oktober til d. 15. november 2023.”
- Påbuddet blev efterkommet, men retssag blev indledt.

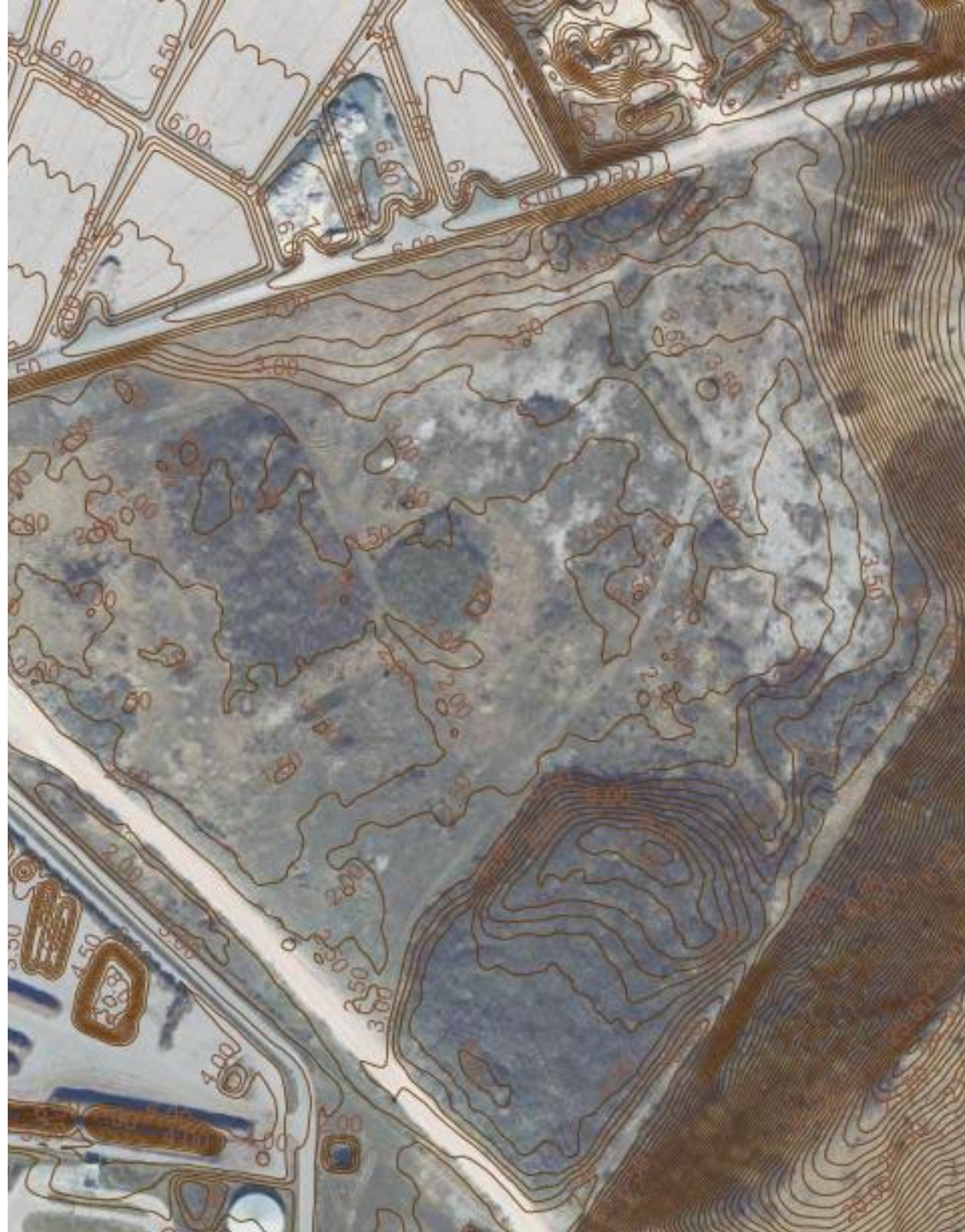
BEGRUNDELSE FOR PÅBUD

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger, at den nordøstlige del af det ryddede areal ("området"), som vist på figur 1, var et yngle- og rasteområde for markfirben. Ved denne vurdering har Miljøstyrelsen lagt vægt på, at området rummede vilkår og strukturer, som markfirben skal bruge for at raste og yngle, markfirben er udbredt i Glatvedområdet, og der i umiddelbar nærhed af området er registreret markfirben.

BEGRUNDELSE FOR PÅBUD

Miljøstyrelsen har ved vurderingen af, at området var egnet som yngle- og rastested for markfirben, lagt vægt på luftfotos, der dokumenterer områdets karakter og kvalitet før rydningen. På luftfoto af d. 14 november 2022 ses tydelige områder med bar sandet jord i området med omkringliggende krat/buskadser, der kan fungere som skjulested. Ud over områderne med bar sandet jord fremgår det også, at der er en variation i tæthed af bevoksning, som bidrager til levestedets samlede varietet. Ligeledes fremgår det af topografikort, at landskabet skråner umiddelbart nordøst for det ryddede område, og der derfor er sydvendte soleksponerede skrånninger, som kan anvendes af markfirben til at solbade. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at disse karakterer i landskabet samlet set udgør et egnet levested for markfirben.

NATURBESKYTTELSESLOVEN

§ 29 a. De dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter.

Stk. 2. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven, må ikke beskadiges eller ødelægges.

§ 73, stk. 5. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

NATURBESKYTTelsesLOVEN FORTSAT

§ 65, stk. 4. Miljøministeren kan, hvis der ikke findes et tilfredsstillende alternativ, meddele dispensation fra forbuddet i § 29 a.

Dispensationen må ikke hindre opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde og skal have til formål at

1) beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne,

2) forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom,

3) sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet,

4) fremme forskning og undervisning,

5) genoprette en bestand, genudsætte eller opdrætte arter, herunder kunstigt at opformere planter, eller

6) tillade indsamling eller opbevaring af enheder af arter, der er nævnt i bilag 3 til loven, i et begrænset og specificeret antal og under strengt kontrollerede betingelser.

ANBRINGENDER

- Påbuddet savner hjemmel i § 29 a, stk. 2, da det ikke er bevist, at arealet var omfattet af beskyttelsen, dvs. at området var et yngle- og rasteområde
- Påbuddet savner hjemmel i § 73, stk. 5
- Vilkåret om, at området skal ligge til naturlig tilgroning, skal tilsidesættes
- Proportionalitetsprincippet

- *Med rette vurderet at området var yngle-/rasteområde (fund af markfirben i området)*
- *Det må komme sagsøger bevismæssigt til skade at sagsøger har ryddet arealet*
- *Fysisk lovliggørelse påkrævet, da praksis for dispensation skal være restriktiv*
- *Påbuddet hjemlet i § 73, stk. 5*

RETTENS PRÆMISSER

- Retten finder herefter, at naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, må fortolkes således, at bestemmelsen beskytter alle yngle- eller rastesteder for markfirben – og ikke alene de områder, der er tydelige eller kendt og kortlagt som sådan.
- Under disse omstændigheder samt det i øvrigt oplyste finder retten, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at det af påbuddet omfattede område var et yngle- eller rasteområde for markfirben, før området blev ryddet. ...

- Naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5, indeholder hjemmel til at foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet er af underordnet betydning. Handlingsindholdet af den fysiske lovliggørelsespligt må i denne sag afledes af naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, og handlingspligten kan ikke uden særlig hjemmel gå udover det, som denne bestemmelse beskytter.

RETTENS PRÆMISSER

- Retten finder herefter, at naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5, indeholder hjemmel til ikke alene at pålægge Nymølle Stenindustrier A/S at tilbagelægge det opgravede materiale, således at områdets oprindelige struktur i videst muligt omfang genetableres, men også til at bringe vegetationen tilbage, herunder – og som det mindre i det mere – til at lade området ligge til naturlig tilgroning med græs, urter m.v. Det af Nymølle Stenindustrier A/S anførte kan ikke føre til et andet resultat.

- Retten bemærker, at der herved ikke er taget stilling til, om Nymølle Stenindustrier A/S efterfølgende måtte kunne opnå tilladelse til udvinding af råstoffer på det af påbuddet omfattede område, eller om området i øvrigt kan anvendes lovligt til anden brug.